

aan de raadsleden van de gemeente Oss

E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de
datum van deze brief en
ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
1 april 2020		f.leerdam	
Onderwerp			
Reactie 1 ^e termijn Strategische agenda's regio			
Noordoost Brabant			

Geachte raadsleden,

In deze moeilijke tijden van de Corona-crisis proberen we gezamenlijk de strategische agenda's voor AgrifoodCapital, Regio NoordoostBrabant en NoordoostBrabantWerkt opiniërend te bespreken. De verschillende rondes die gebruikelijk zijn bij behandeling van dit soort stukken geven we nu een schriftelijke invulling. De verschillende reacties zijn voor u beschikbaar via IBABS.

Verzoek tot uitstellen van behandeling

CDA en D66 willen de bespreking van de strategische agenda's uitstellen tot na de corona-crisis. Deze partijen willen de inhoud bespreken in plaats van het schriftelijk delen van standpunten. Ook omdat de corona-crisis mogelijk om andere prioriteiten in de agenda's van de regionale samenwerkingsverbanden gaat vragen.

Reactie college: We hebben het afgelopen jaar een zorgvuldig proces op verschillende manieren en met verschillende stakeholders voor deze agenda's met elkaar doorlopen. Hieruit zijn uiteindelijk deze drie strategische agenda's ontstaan. Via de Regioreis zijn ook de raadsleden hier actief bij betrokken. Een aantal raadsleden uit de regio heeft in de Verenigde Voorbereidende Bijeenkomst wijzigingsvoorstellen ingediend, met elkaar besproken en de standpunten gepeild. Bij deze peiling was ook een aantal raadsleden uit Oss aanwezig. Hoewel deze peiling slechts adviserend was, bleek uit die avond wel een groot regionaal draagvlak

voor de ingezette koers. Deze voorbereiding geeft naar mijn mening voldoende basis om schriftelijk de besluitvorming te organiseren.

Over de invloed van de corona-crisis op de agenda's wil ik meegeven dat de agenda's doorlooptijden van 10 jaar hebben en een langjarig perspectief schetsen voor onze regio. De hectiek van de huidige corona-crisis zal voor de korte termijn zeker de lokale agenda's bepalen vanwege de uitvoer van de verzachtende maatregelen. Iedereen is nu bezig om de gevolgen van de crisis zoveel mogelijk beheersbaar te houden. En natuurlijk wordt er op veel domeinen (arbeidsmarkt, economie, sociaal domein) veel regionaal geschakeld.

Maar de perspectieven van de strategische agenda's veranderen er niet door. Sterker nog: in deze situatie moeten we juist kijken wat we samen kunnen doen. Het is belangrijker dan ooit om na deze crisis in de regio op volle kracht vooruit te gaan. Niet alleen met deze agenda's maar bijvoorbeeld ook met samenwerking met provincie en rijk zoals in de Regio Deal.

Een schriftelijke en / of digitale behandeling van de drie agenda's heeft niet de voorkeur maar vinden we gezien de omstandigheden het een werkbare oplossing. Ook op deze manier kunnen standpunten nog steeds uitgewisseld worden.

Inhoudelijke reacties op voorstellen uit de 1^e termijn

De 1e termijn levert verschillende reacties die we voor beantwoording willen rubriceren. Het gevoel van zeggenschap en invloed staat centraal bij vraagstukken omtrent samenwerking.

Er zijn vragen en opmerkingen over de democratische legitimatie van regionale samenwerking en de processen die daarbij horen (reacties van VVD/GL/SP/Beter Oss).

De voorstellen zijn:

- Dat besluiten met een politiek-beleidsmatig karakter (die onze inwoners direct raken) ter instemming worden voorgelegd aan de gemeenteraden.
- Dat jaarplan en begroting ter instemming worden voorgelegd
- Dat klare taal wordt doorgevoerd in deze stukken

Antwoord college: De inwoners van Noordoost-Brabant kiezen hun volksvertegenwoordigers. Zo geven de inwoners hun aandachtspunten en prioriteiten aan. Het is aan de volksvertegenwoordigers om daarmee aan de slag te gaan.

De afgelopen jaren is mede op uw verzoek onderzocht hoe het regionale samenspel met de raden kan verbeteren.

De 3 rekenkamers van Bernheze, Boxtel en Meierijstad bogen zich samen over de samenwerking in de regio. Zij concludeerden gezamenlijk dat de samenwerking goede resultaten boekt, op de goede weg is in haar nieuwe aanpak en dat vooral het interne samenspel tussen raden en colleges moet worden verbeterd. Op diverse momenten is er geëxperimenteerd, er zijn regionale bijeenkomsten geweest en de griffies, gemeentesecretarissen en, niet in de laatste plaats, de raadsleden zijn beter betrokken bij besluitvorming in de regio.

De nieuwe samenwerkingsafspraken, zoals ze voorliggen, gaan uitgebreid in op de principes en uitgangspunten van samenwerking. Hierin wordt duidelijk ingegaan op de positie van de gemeenteraad. Mijns inziens wordt hiermee expliciet aan uw behoefte voorzien: inhoudelijke kaderstelling door de gemeenteraden zelf, voorbereid in een verenigde bijeenkomst, elk jaar een jaarplan met begroting en de mogelijkheid tot indienen van een zienswijze, verantwoording op het niveau van werkplannen en het organiseren van themabijeenkomsten.

De redenering, die ten grondslag aan de voorstellen ligt, is dus niet juist. De gemeenteraden worden in de regionale samenwerking juist beter dan ooit in positie gehouden. Zij stellen de samenwerkingsagenda en het convenant vast (in gezamenlijkheid tot stand gekomen via de regioreis in 2019). Dat is het politiek-bestuurlijke kader, die de colleges gezamenlijk (via poho's) uitvoeren. In vergelijking met andere gemeenschappelijke regelingen is deze positie sterker. Bij GR'en bepaalt het bestuur van betreffende regels de kaders. In Regio Noordoost Brabant vormen de raden en AB waterschappen tezamen als het ware het algemeen bestuur.

Als er tussentijds besluiten moeten worden genomen waarvan het college vindt dat deze kaders door raden moeten worden bepaald, kunnen ze dat afzonderlijk aan hun raden voorleggen. Hiervoor is het belangrijk dat het interne samenspel tussen college en raad goed wordt ingevuld. De gemeente Boxtel heeft dit uitgewerkt in de notitie 'heen en weer' naar aanleiding van het rekenkameronderzoek van de drie gezamenlijke rekenkamers. Deze notitie is eerder met u gedeeld en hierin zijn onder andere aandachtspunten:

- een betere afstemming tussen lokale agenda en regionale agenda
- organiseren van lokale regiotafels ter voorbereiding en terugkoppeling van regionale bijeenkomsten
- vast agendapunt regiozaken bij raadsvergaderingen
- actieve deelname aan regionale bijeenkomsten

De essentie van instemmen jaarplan en begroting wordt ingevuld met de mogelijkheid om per gemeente en waterschap een zienswijze in te dienen op concept jaarplan en begroting. Dat is overeenkomstig de procedure van gemeenschappelijke regelingen. Ook hier geldt: als het interne samenspel goed is georganiseerd kan betreffende gemeente aan de voorkant al mee sturen op inhoud en is een zienswijze indienen een laatste middel.

Het opstellen van jaarplannen moet, zoals bij alle GR-en, volgens een vaste procedure, waardoor het opstellen van een jaarplan al ruim een jaar eerder vorm krijgt. Daarom zijn jaarplannen abstracter, minder concreet. We weten dan nog niet precies wat we over een jaar in de regio willen en moeten gaan doen.

Als aanvulling hierop werkt de Regio Noordoost Brabant sinds een paar jaar met werkplannen. De poho's maken een concrete uitwerking van het jaarplan die aan het eind van het voorafgaande jaar door de verschillende poho's wordt vastgesteld. Vervolgens gaan de werkplannen ter kennisname naar alle raden. De raad kan hier via de portefeuillehouders invloed op uitoefenen en kan zelf voor het jaar erop in het jaarplan aanpassingen vragen. Verder is ook voorgesteld dat in jaarplannen duidelijk moet zijn wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat het mag kosten. Op deze wijze zijn de jaarplannen en jaarverslagen sinds 2019 ook al ingericht.

Het derde punt over een duidelijke en heldere structuur in combinatie met de aanbeveling van Beter Oss om "klare taal" te gebruiken, blijft voor de stellers van de jaarstukken van Regio Noordoost Brabant een belangrijk aandachtspunt. De opmerkingen over 'klare taal' zijn in het 'rondje langs de raden' veel gehoord. Regio Noordoost Brabant heeft daarna maatregelen genomen om dit te verbeteren. De jaarverslagen en jaarplannen zijn in 'klare taal' geschreven, nieuwsbrieven en website zijn aangepast en de splitsing van Regio Noordoost Brabant en AgriFood Capital heeft veel duidelijkheid gebracht.

De SP heeft nog verder genoemd: vetorecht portefeuillehouder en het stoppen van de bijdrage aan Agrifood Capital en die middelen voor gemeentelijk projectsubsidie inzetten. Reactie college: Het inzetten van vetorecht heeft in samenwerkingsverbanden geen toegevoegde waarde. We zijn met raadsleden, burgemeesters en wethouders en de ambtelijke organisaties gezamenlijk op reis gegaan met als uitkomst de drie strategische agenda's. De reis wijzigen of onderbreken op basis van vetorecht doet afbreuk aan dat traject. Uiteraard kan de koers wijzigen maar dan wel vanuit een democratische procesgang. Samenwerken is geven en nemen.

Ten aanzien van het voorstel over de bijdrage aan AgriFoodCapital wil ik aangeven dat wij de meerwaarde zien van AgriFood Capital voor de economische structuur in de regio Noordoost Brabant. De gezamenlijke overheden leggen een zeer gering bedrag in om te komen tot een strategische basis waarin overheden, kennisinstellingen en bedrijven van de regio elkaar treffen. Dit is een netwerk waar allerlei nieuwe samenwerkingen uit voortkomen. Zo is er -en dit is maar 1 voorbeeld- via de regio een stevige samenwerking met de HAS Hogeschool. Deze heeft geleid tot samenwerkingen met de Hogeschool Arnhem Nijmegen en Avans Hogeschool. Hierdoor komen bedrijven uit onze regio via minoren in aanraking met studenten die bedrijfsonderzoek doen. Daarnaast hebben we samen de Regiodeal binnengehaald van 10 miljoen euro, hebben we een regionaal bedrijvenloket etc.

Het centraal stellen van global goals 2 en 12 bij de samenwerking in AgriFood Capital leidt tot focus op dominante thema's als duurzame agrifood en het tegengaan van verspilling. Toen in Oss de economische crisis toesloeg is juist de agrifood geschiedenis van Oss leidend geweest om te regio te verbinden. Ook tijdens de Corona crisis zien we hoe essentieel de voedselketen is voor onze inwoners en economie. Doordat wij over zo'n robuuste keten beschikken in onze eigen regio, zien we dat veel van onze bedrijven hierdoor slechts relatief beperkt worden geraakt door de Coronacrisis. AgriFood Capital biedt een ecosysteem voor ons, onze bedrijven en ons onderwijs. Dat kunnen we als gemeente Oss alleen niet bieden.

In de triple helix samenwerking wordt gewerkt aan de vernieuwing van de arbeidsmarkt, aan ondernemerschap en aan innovatie via proeftuinen. (Voor een overzicht van activiteiten in 2019 verwijzen we naar bijlage 1).

Wij raden het stopzetten van AgriFood Capital ten zeerste af, omdat nieuwe economische impulsen via deze weg niet meer kunnen ontstaan. Zowel voor Oss als voor de rest van de regio. Dat geldt ook voor de nieuwe strategische agenda waarin agrifood nog meer verbonden wordt met de maakindustrie en logistiek, eveneens voor Oss belangrijke sectoren. Ook profiteren we dan niet meer van de multipliers, die de cofinanciering van provincie, Rijk en Europa en andere partijen op dit terrein leveren. Te denken valt onder andere aan de ontwikkeling van het nieuwe eiwitcentrum in Oss (ODE) die mede met Regio Deal geld mogelijk wordt gemaakt.

Het is wel goed om Regiozaken als vast agendapunt op te voeren bij commissievergaderingen in onze gemeente, zodat we iedere paar weken terugkoppeling kunnen geven over wat er speelt en besluitvorming ten aanzien van mogelijk gevoelige dossiers vooraf kunnen toetsen.

We hopen u hiermee voldoende antwoord te hebben gegeven op uw vragen en opmerkingen in de eerste termijn.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Oss,

Drs. W.J.L. Buijs-Glaudemans